

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA BEDEN EĞİTİMİ DERSİ KILAVUZ
KİTABININ DEĞERLENDİRİLMESİ***

**EVALUATION OF THE GUIDE BOOK OF PHYSICAL
EDUCATION CLASSES IN THE DIRECTION OF PHYSICAL
EDUCATION TEACHERS**

Yunus Emre KARAKAYA
Sebahattin DEVECİOĞLU***
Bilal ÇOBAN****
Tamer KARADEMİR*******

ÖZET

Bu araştırmada, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan beden eğitimi kılavuz kitabının beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi yapılarak eğitim ve öğretimdeki yeterlik düzeyi araştırılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu ilköğretim okullarında görev yapan 451 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcıların görüşlerini belirlemek amacıyla Survey-tarama modeli kullanılmıştır. Kılavuz kitapla ilgili olarak beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinde sınıf mevcutlarının fazla olması ($X=3,61$), okulların sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapılarından dolayı kitapta belirtilen etkinlikleri yeterince uygulayamadıkları ($X= 3,37$) ve öğretmenlerin ders sırasında kılavuz kitaba bağlı kalmadan eski sisteme göre ders işledikleri ($X= 3,15$) gibi sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bundan dolayı kılavuz kitabın konu başlıkları ve alt başlıkları daha anlaşılır ve sade bir şekilde düzenlenmesi gerektiği, kılavuz kitabın beden eğitimi derslerinde uygulanabilirliğini kolaylaştırmak için dersin uygulandığı saha ve tesislerin yeterli hale getirilmesi ve araç-gereçlerin sağlanması, okullardaki kalabalık sınıflardaki sayının azaltılması için gerekli çalışmalara ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

* Bu çalışma, 10-12 Kasım 2010 tarihleri arasında Gazi Üniversitesi tarafından Antalya'da düzenlenen 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi'nde poster olarak sunulmuştur

** Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor A.B.D., e-posta: emrekarakaya23@hotmail.com

*** Yrd. Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, e-posta: sdevecioglu@firat.edu.tr

**** Yrd. Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, e-posta: bcoban@firat.edu.tr

***** Öğretmen, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, e-posta: tamer.karademir@hotmail.com

Anahtar kelimeler: Öğretmen kılavuz kitabı, beden eğitimi dersi, eğitimde kalite, öğretmen görüşleri,

ABSTRACT

In this research, competency level of education and training of the physical training guide books, implemented in the 2006-2007 academic year, have been researched in the direction evaluation of physical education teachers.

451 physical education teachers who work in elementary schools form the study group. To determine the opinions of the participants survey screening model is used. About the guidance book, in the views of physical education teachers ($X=3,61$), because of the surplus total of the classrooms ($x=3.37$) and teachers run courses according to old system without depending the guide book ($x=3.15$). Hence, subject headings and subheadings of the guide book should be held more understandable and simply to facilitate practicability of the guide book in physical education lessons, physical education field and facility should be made sufficient and provided the equipment, to reduce the number of crowded classes in schools necessary works are needed in conclusion of the research.

Key words: Teacher guide book, physical education lesson, quality in education, views of teachers

1. GİRİŞ

Dünyadaki hızlı gelişmeler bir yandan var olan bilgileri geçersiz hale getirirken, diğer yandan da bilinmeyen pek çok şeyi açığa kavuşturmaktadır. Otomasyon, iletişim araçları, bilgisayar, uluslar arası ilişkiler, yeni buluşlar gibi faktörler kişileri bu dinamizme ayak uydurmaya zorlamaktadır. Bu hızlı gelişmelere uyum sağlamanın en etken ve temel aracı şüphesiz eğitimidir (Özyürek, 1981). Günümüz dünyasında, eğitimin temel amacı; okuyan, anlayan, yorumlayan, bilgi üreten, sorun çözen ve bilimsel düşünen bireyler yetiştirmektir. Bilim artık hızla ilerlerken birey ve toplumun geleceği; bilgiye ulaşma, bilgiyi üretebilme ve kullanma becerilerine bağlıdır. Bu becerilerin kazanılması ve hayat boyu sürdürülmesi, ezberlemeyi değil, bilgi üretimine dayalı çağdaş bir eğitimi gerektirmektedir (Köksalan ve Güneş, 2010: s. 84).

Eğitim genel anlamıyla, bireyleri ve toplumları amaçlı, düzgün bir yaşam biçimine ulaştırma ve sahip olunan bilgi, beceri ve değerleri planlı bir şekilde bir sonraki kuşağa aktarma, bu arada insan davranışlarında yasantılar yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Yolcu, 1992, s. 69., Ertürk, 1972). Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrıl-

maz parçası olan beden eğitimi ise aynı zamanda kişinin eğitimidir. Başka bir ifadeyle, öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların fert ve toplum önünde sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik kazanmalarını sağlar (Başoğlu, 1995). Beden eğitimi dersinde öğrencilere kazandırılmak istenen nitelikler iyi ve etkili bir öğretim ile mümkündür. Beden eğitimi dersinde öğretim etkinliklerinin yöneticisi olan beden eğitimi öğretmeni veya sınıf öğretmeni sadece üst düzeyde fiziksel beceriye sahip ya da konusunu iyi bilen kişi değil; aynı zamanda bunları öğrencilerine aktarabilen yani onların öğrenmelerini sağlayabilen kişi olarak değerlendirilmelidir (Ünlü ve Aydos, 2007).

1. 1. Kılavuz Kitapları

Türkiye’de Cumhuriyetin ilanından sonra çeşitli dönemlerde eğitim alanında birçok reform çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalardan bazıları eğitim sisteminin amaçlarına uygun öğretim programlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalardır (Gülcan ark., 2003). Öğretmen kılavuz kitabı öğretmenin konuları nasıl sunacağına, öğrencilerde bilgi, beceri ve fikirlerin birbiriyle ilişkisinin nasıl kurulacağına ve öğrencilerin öğrenme süreçlerinin hangi aktivitelerle değerlendirileceğine ilişkin öğretmene rehber etmektedir (Köseoğlu ark., 2003). Birçok öğretmen yıllardır belli öğretim alışkanlıkları ve anlayışına sahip geleneksel temele dayalı bir anlayışın içinde olduğundan, değişimin niteliğini ve çerçevesini anlatması bakımından öğretmen kılavuz kitapları önem taşımaktadır (Ayvacı ve Ernas, 2009: s. 212-225). Milli Eğitim Bakanlığının kriterlerine göre öğretmen kılavuz kitaplarının temel nitelikleri şunlardır (MEB, 2006); Konuların işlenişinde ulaşılmak istenen hedefler belirtilmeli, öğretim programlarında yer alan amaç ve açıklamalar doğrultusunda öğrencilere bilgi, beceri, anlayışı ve tutumların kazandırılmasında öğretmene yardımcı olacak ve öğretmeyi kolaylaştıracak açıklayıcı bilgiler yer almalı, öğretmeyi ve öğrenmeyi kolaylaştırmak amacıyla ilgi çekici değişiklik örnek ve uygulamalar olmalı, bilgi, beceri, tavır ve tutumlar ile değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için kullanılacak araç gereçle birlikte öğretim yöntem ve tekniklerine yer verilmelidir.

Bu doğrultuda Milli Eğitim Bakanlığı 2004 yılında, Avrupa Birliğiyle işbirliği içinde yürütülen “Temel Eğitime Destek Projesi” kapsamında Türk Milli Eğitiminde yeni bir düzenlemeye gitmiş ve eğitim alanında çalışmalar gerçekleştirmiştir. Eğitimde program geliştirme çalışmalarına ilköğretimin ilk beş yılında okutulan temel derslerin (Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji) öğretim programlarının aynı anda ve koordineli bir şekilde geliştirilmesiyle başlanmıştır (MEB, 2005). 2004 ilköğretim ders programlarının geliştirilme sürecinde, katılım-

cı bir yaklaşım izlenerek toplumun her kesiminden konu ile ilgili kişi ve kuruluşların katılımları sağlanmış ve yapılan katkılar her aşamada değerlendirilmiştir (MEB, 2010).

Eğitimde kalite ve verimliliği yükseltmek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından geliştirilen ilköğretim birinci kademe programları 2004-2005 öğretim yılında 9 ilde (İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Van, Hatay, Samsun, Bolu ve Diyarbakır) 120 pilot ilköğretim okulunda uygulamaya konularak başlanmıştır (Sever, 2005, s. 177). Program geliştirme sürecinde, 38 sivil toplum kuruluşu, 8 üniversiteden akademisyenler, 26304 öğrenci, 9192 veli, 2259 öğretmen ve 697 müfettiş katılımcı olarak katkı sağlamıştır (www.ttkb.meb.gov.tr).

1. 2. Beden Eğitimi Kılavuz Kitabı

Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu’nun 12.07.2004 tarih ve 114, 115, 116, 117 ve 118 sayılı kararları ile ilköğretim okullarının 1-5. sınıfları için 2005-2006 öğretim yılından itibaren yeni “İlköğretim Programı” uygulanmaya başlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı bu gelişmeleri de göz önüne alarak devam ettirmekte olduğu program geliştirme çalışmalarını sonuçlandırmış ve 2006 yılında ise yeni beden eğitimi öğretim programı uygulamaya konulmuştur (MEB, 2005). Uygulanmaya başlanan beden eğitimi dersi yeni ilköğretim programında yapılandırmacı yaklaşım şu şekilde açıklanmıştır (MEB, 2007); Beden eğitimi dersi yeni öğretim programında yapılandırmacı yaklaşım temel alınmış, öğrenme ortamlarının çeşitlendirilmesi ve öğrencinin doğrudan sürecin içinde olmasına dikkat edilmiştir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenciler, kendi öğrenmelerini yapılandırır. Yeni öğrenmeler öğrenenin önceki yaşantılarına dayanır. Yapılandırmacı yaklaşım ilkeleri ile işlenen derslerde öğrenme-öğretme ortamlarını katılımcı ve etkili hale getirmek gerekmektedir. Bu durumda her öğrenci etkinliğe katılmakta ve kendisini ifade etmektedir. Çünkü öğrenme yaşantıları öğrencilerin ilgi, istek, gereksinim ve ön öğrenmelerine dayanmaktadır. Her birey birbirinden farklı ve kendine özgü olduğundan, öğrenme yolları da buna göre farklılık göstermelidir.

2. AMAÇ

Öğretmen kılavuz kitapları derse hazırlıklı olmada, uygulamalarda, ölçme ve değerlendirmede getirdiği açıklamalarla öğretimin etkili verilmesi için önemlidir. Bu doğrultuda, bu araştırmanın amacı 2006-2007 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan beden eğitimi kılavuz kitabı beden

eğitimi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve eğitim-öğretimdeki yeterliğini araştırmaktır.

3. YÖNTEM

Bu araştırmanın çalışma evrenini, Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise bu eğitim kurumlarında görev yapan 451 beden eğitimi öğretmeni ile sınırlıdır.

Araştırmada katılımcıların görüşlerini belirlemek amacıyla Survey-tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından anket geliştirilmiş ve ankette řu aşamalar takip edilmiştir. İlk olarak ilgili literatür taranmış ve 30 madde belirlenmiştir. Bu sorular ilk olarak eğitim bilimleri uzmanlarının görüşlerine sunulmuş, açıklık, anlaşılabilirlik ve güvenilirlik konularında anketi değerlendirmeleri istenmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 6 madde elenerek 24 adet madde ön uygulama yapılmak üzere düzenlenmiştir. Elazığ ve Bingöl illerinde toplam 75 beden eğitimi öğretmenleri üzerinde ön uygulama yapılmış ve elde edilen veriler, SPSS paket programında değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sırasında faktör analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda faktör yükü 0,35 ve üzerinde olan maddeler alınmış ve faktör yükü 0,35’in altında olan 3 madde işlerliği olmadığından anketten çıkarılmıştır. Anketin toplam madde sayısı 21 olarak belirlenmiştir. Anket üç bölümden oluşmuş; birinci bölümde araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik 4 madde (Cinsiyet, Yaş, Eğitim Durumu ve Mesleki Deneyim), ikinci bölümde beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi kılavuz kitabı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla 19 madde ve beden eğitimi öğretmenlerinin kılavuz kitap hakkındaki olumlu ve olumsuz görüşlerini ve önerilerini belirlemeye yönelik 2 maddeden oluşan açık uçlu madde yer almıştır. Bu oluşturulan anket uygulama için Türkiye’nin 81 ilinden “Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet içi Eğitim Seminerlerine” katılan (2009–2010 öğretim yılında Bursa, Mersin ve Van ilinde düzenlenen hizmet içi seminerler), ilköğretimde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerine uygulanmıştır.

3. 1. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlenmesi için, aşağıda belirtilen beşli ölçek aralıkları kullanılmıştır. Deđer aralıkları, olumludan olumsuzu doğru; 5,00-4,21 aralığı “Tamamen Katılıyorum”, 4,20-3,41 aralığı “Katılıyorum”, 3,40–2,61 aralığı “Kararsızım”, 2,60-1,81 aralığı “Katılmıyorum” ve 1,80-1,00 aralığı “Hiç Katılmıyorum” olarak derecelendi-

rilmiştir. Bu seminerlerde ilköğretimde görev yapan 451 beden eğitimi öğretmeninden anket yöntemi ile elde edilen verilere, SPSS 15.0 paket programı kullanılarak aşağıdaki istatistiksel analizler yapılmıştır.

-Uygulanan anket soruları sonucu elde edilen verilerin KMO değeri 0,89 ve Bartlett $\chi^2 = 3398.399$ ($p < 0.05$) bulunmuştur. Anketin Cronbach-Alpha (iç tutarlılık katsayısı) 0,82 olarak bulunması, ankete verilen cevaplardan elde edilen verilerin değerlendirme için uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

-Örneklemin, sosyo demografik değişkenlerine göre dağılımını ortaya koymak amacıyla frekans ve yüzdeler hesaplamalar yapılmıştır.

-Anket sorularına ait puan ortalamaları açısından, bağımsız değişkenlere bağlı farklılaşma düzeyini değerlendirmek için; İki bağımsız grup ortalamaları arasında karşılaştırmalar için t-testi, ikiden fazla grup ortalamalarının analizinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Sonucun istatistiksel olarak anlamlı çıktığı durumlarda, farkın kaynağını bulmak için LSD testi uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık derecesi Alpha (α) yanılma düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

-Anketin son bölümü olan 2 adet açık uçlu maddenin çözümlenmesinde ise tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bunun için bütün beden eğitimi öğretmenlerinin bu maddelere verdikleri cevaplar tek tek okunarak çetele tutulmuş, ortaya çıkan fikir ve düşünceler belli temalar altında tablolar halinde verilmiştir. Bu tabloların yorumları, ortaya çıkan görüşler ve frekanslar doğrultusunda yapılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma sonucu örneklem grubundan elde edilen demografik bilgilerin frekans ve yüzdeler dağılımları hesaplanarak, istatistiksel karşılaştırmalar tablolar halinde sunulmuş ve araştırmanın amaçları doğrultusunda anket sorularına ait bulgulara ve açık uçlu sorulara verilen cevaplara ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Örneklemin cinsiyetlerine göre genel dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	348	77.2
Kadın	103	22.8
Toplam	451	100.0

Örneklem grubunun % 77,2 sini erkek, % 22,8 ini kadın öğretmenler oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 2. Örneklemin yaşlarına göre genel dağılımı

Yaş	f	%
21-30 yaş	199	44.2
31-40 yaş	218	48.3
41-50 yaş	20	4.4
51 ve üzeri	14	3.1
Toplam	451	100.0

Örneklem grubunun yaş değişkenindeki dağılıma bakıldığında, % 44,2'sinin 21-30 yaş grubunda, % 48,3 nün 31-40 yaş grubunda, % 4,4 nün 41-50 yaş grubunda, % 3,1' nin ise 51 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3. Örneklemin eğitim durumlarına göre genel dağılımı

Eğitim Durumu	f	%
Lisans	425	94.2
Lisansüstü	26	5.8
Toplam	451	100.0

Örneklemin eğitim durumu ile ilgili dağılım incelendiğinde % 94,2 lisans mezunu, % 5,8 oranında ise lisansüstü mezunu oldukları belirlenmiştir.

Tablo 4. Örneklemin mesleki deneyimlerine göre genel dağılımı

Mesleki Deneyim	f	%
0-5 yıl	163	36.2
6-10 yıl	159	35.3
11-15 yıl	80	17.7
16-20 yıl	29	6.4
21 ve üzeri	20	4.4
Toplam	451	100.0

Örnekleme grubunun % 36,2 oranında 0-5 yıl, % 35,3 oranında 6-10 yıl, % 17,7 oranında 11-15 yıl, % 6,4 oranında 16-20 yıl ve % 4,4 oranında ise 21 ve üzeri yıl mesleki deneyimlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya katılan öğretmenlerin beden eğitimi dersi öğretmen kılavuz kitabı ve öğretimdeki yeterliğine ilişkin genel görüşlerin dağılımı

M. No	Araştırmaya Katılan Öğretmenlere Yöneltilen İfadeler	X	Ss ±
1	Kitap, öğretmenler için dil ve anlatım bakımından anlaşılır bir nitelikte hazırlanmıştır	3.37	0.98
2	Kitapta yer alan konular ve içerikleri öğretmene rehberlik edici nitelikte hazırlanmıştır	3.10	1.03
3	Kitap, öğretmenler arasında işbirlikçiliği destekleyici bir biçimde hazırlanmıştır	2.96	0.97
4	Kitapta yer alan kazanımlar öğrencilerin gelişim düzeyi dikkate alınarak belirlenmiştir	3.31	0.93
5	Kitaptan dolayı ders işleme yönteminin önceki yıllara oranla daha faydalı olduğunu düşünüyorum	2.87	1.03
6	Kitapta önerilen etkinlikleri öğrencilerin kültürel ve ekonomik yapısından dolayı uygulayamıyorum	3.37	1.00
7	Kitapta yer alan etkinlikleri ders ortamında kolaylıkla uygulayabiliyorum	2.93	0.93

Tablo 5'in devamı.

8	Kitap öğrencilerin yaratıcılığın ön plana çıkarıcı nitelikte hazırlanmıştır	3.04	0.88
9	Kitaptaki kazanımları elde etmek için ders saati yetmemektedir.	3.04	0.91
10	Kitapta yer alan etkinlikleri kazanımlara uygun biçimde gerçekleştirmek için kitap içerisinde bilgiler açıklayıcı bir şekilde verilmiştir	3.15	0.92
11	Kitabın konu başlıkları ve alt başlıkları seçimi ders programına uygun bir şekilde oluşturulamamıştır	3.14	1.02
12	Kitap, ölçme ve değerlendirme bakımından öğretmenlerin beklentilerini karşılayacak nitelikte hazırlanmıştır	2.97	1.07
13	Kitapta önerilen öğretim yöntemleri ve etkinlikler öğrencinin sosyalleşmesinde önemli katkılar sağlamaktadır	3.18	0.92
14	Sınıf mevcutlarının fazla olmasından dolayı kitapta belirtilen etkinlikleri yeterince uygulayamıyorum	3.61	1.04
15	Kitap, konuları sunmada öğretmenlere esneklik sağlamaktadır	3.11	0.98
16	Kitapta etkinliklerin öğrenciler tarafından yapılması için yeterince örnek verilmiştir.	3.02	0.91
17	Kitap, öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre farklı etkinlikler yapılmasında öğretmenlere yol göstericidir	2.97	0.92
18	Kitap, bilgi, beceri, tavır ve tutumlar ile değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için önerilen araç gereçler, öğrencinin becerilerini geliştirmektedir	3.11	1.02
19	Ders uygulamalarında kitaba bağlı kalmadan eski sisteme göre ders işliyorum	3.15	1.11

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin en yüksek ortalama olarak 16. madde olan “Sınıf mevcutlarının fazla olmasından dolayı kitapta belirtilen etkinlikleri yeterince uygulayamıyorum” görüş maddesine “Katılıyorum” düzeyinde bildirimde bulunmaktadırlar ($X=3,61 \pm 1,04$). Araştırmaya katılan öğretmenlerin en az katıldıkları 5. madde olan “Kitaptan dolayı ders işleme yönteminin önceki yıllara oranla daha faydalı olduğunu düşünüyorum” ifadesine “Kararsızım” ($X=2,87 \pm 1,03$) ve 7. madde olan “Kitapta yer alan etkinlikleri ders ortamında kolaylıkla uygulayabiliyorum” ifadesine “Kararsızım” düzeyinde bildirimde buldukları görülmektedir ($X=2,93 \pm 0,93$).

Tablo 6. Örneklemin cinsiyet değişkeni t-test sonuçları

M. No	Cinsiyet	X	Ss ±	t	P
11	Erkek (n= 348)	3,05	1,01	-3,52	0,00*
	Kadın (n= 103)	3,45	0,99		
17	Erkek (n= 348)	2,92	0,92	-2,03	0,04*
	Kadın (n= 103)	3,13	0,90		
19	Erkek (n= 348)	3,06	1,08	-3,26	0,00*
	Kadın (n= 103)	3,46	1,14		

* P<0,05

Örneklem grubunun cinsiyet değişkenine göre elde edilen verilerde 11. madde olan “Kitabın konu başlıkları ve alt başlıkları seçimi ders programına uygun bir şekilde oluşturulamamıştır” ifadesinde erkek ve kadın öğretmenler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğretmenler “Kararsızım” ($X=3,05 \pm 1,01$) düzeyde, kadın öğretmenler ise “Katılıyorum” düzeyde görüş bildirmiştir ($X=3,45 \pm 0,99$). Örneklem grubu 17. madde olan “Kitap, öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre farklı etkinlikler yapılmasında öğretmenlere yol göstericidir” ifadesine “Kararsızım” düzeyinde görüş bildirirken, aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($X_{\text{erkek}}=2,92 \pm 0,92$) – ($X_{\text{kadın}}=3,13 \pm 0,90$). Örneklem grubu 19. maddeye “Ders uygulamalarında kitaba bağlı kalmadan eski sisteme göre ders işliyorum” verdikleri cevaplarda erkek öğretmenler “Kararsızım” ($X=3,06 \pm 1,08$), kadın öğretmenler “Katılıyorum” ($X=3,46 \pm 1,14$) düzeyde bildirimde bulunurken, aralarındaki görüşün istatistiksel olarak anlamlı farkı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7’de örneklem grubunun eğitim durumu değişkenine göre elde edilen verilerde 2. madde olan “Kitapta yer alan konular ve içerikleri öğretmene rehberlik edici nitelikte hazırlanmıştır” ifadesinde lisans ve lisansüstü eğitime sahip öğretmenler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Lisans mezunu öğretmenler “kararsızım” ($X=3,08 \pm 1,05$) düzeyde, lisansüstü mezun öğretmenler ise “katılıyorum” düzeyde görüş bildirmiştir ($X=3,53 \pm 0,64$). Aynı şekilde 7, 8, 10, 16 ve 17. maddelerde de lisansüstü mezunlarının bildirdikleri görüşlerin aritmetik ortalamaları lisans mezunlarından yüksek ve istatistiksel olarak anlamlıdır. 19. madde olan “Ders uygulamalarında kitaba bağlı kalmadan eski sisteme göre

ders işliyorum” ifadesinde ise lisans mezunları “kararsızım” ($X=3,20 \pm 1,10$) düzeyinde görüş bildirirken, lisansüstü mezunları “katılmıyorum” ($X=2,42 \pm 0,98$) düzeyinde bildirimde bulunmuş ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo 7. Örneklemin eğitim durumu değişkeni t-test sonuçları

M. No	Eğitim Durumu	X	Ss ±	t	P
2	Lisans (n=425)	3,08	1,05	-2,18	0,03*
	Lisansüstü (n=26)	3,53	0,64		
7	Lisans (n=425)	2,89	0,93	-3,85	0,00*
	Lisansüstü (n=26)	3,61	0,63		
8	Lisans (n=425)	3,02	0,89	-2,45	0,01*
	Lisansüstü (n=26)	3,46	0,64		
10	Lisans (n=425)	3,12	0,92	-2,64	0,00*
	Lisansüstü (n=26)	3,61	0,85		
16	Lisans (n=425)	3,00	0,92	-2,08	0,03*
	Lisansüstü (n=26)	3,38	0,75		
17	Lisans (n=425)	2,94	0,91	2,34	0,01*
	Lisansüstü (n=26)	3,38	0,94		
19	Lisans (n=425)	3,20	1,10	3,49	0,00*
	Lisansüstü (n=26)	2,42	0,98		

* P<0,05

Tablo 8’e göre, araştırma grubunun 3, 5, 7, 9, 13, 16 ve 17. maddelere verdikleri cevaplarda yaşa bağlı olarak görüşlerinin istatistiksel olarak anlamlı ve farklı olduğu tespit edilmiştir. Örneklemin gruplar arası karşılaştırmalarında 3. madde analizi ($F(3,447)=4.228$; $P<0.05$) şeklinde olup, farkın kaynağını bulmaya yönelik yapılan LSD testinde bu farkın 51 ve üzeri yaş (d) grubundan kaynaklandığı tespit edilmiştir. 5. madde analizi ($F(3,447)=3.040$; $P<0.05$) şeklindedir. Fark 21-30 yaş (a) grubundan kaynaklanmaktadır ($X=2,72 \pm 1,05$). 7. madde analizi ($F(3,447)=3.875$; $P<0.05$) şeklindedir. 21-30 yaş (a) ve 31-40 yaş (b) grubu ile 51 ve üzeri yaş (d) grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır. 9. madde analizinde sonuç ($F(3,447)=4.871$; $P<0.05$) şeklindedir ve istatistiksel olarak

fark ifadeye en az katıldıklarını bildiren 31-40 yaş (b) ($X=2,90 \pm 0,88$) grubu ile en çok katıldıklarını bildiren 41-50 yaş (c) ($X=3,60 \pm 0,99$) grubundan kaynaklanmaktadır. 13. madde analizinde örneklemin yaş gruplarında görüş farklılığı vardır ve istatistiksel olarak anlamlıdır ($F(3,447)=2.817$; $P<0.05$). Fark (a) ve (b) grubu arasındadır. 16. madde ($F(3,447)=3.839$; $P<0.05$) ve 17. madde ($F(3,447)=2.762$; $P<0.05$) analizlerinde 51 ve üzeri yaş (d) grubundan kaynaklı görüş farklılığı vardır ve istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 8. Örneklemin yaş değişkeni ANOVA testi sonuçları

M. No	Yaş	$\bar{X}$	Ss $\pm$	F	P	Fark
3	21-30 yaş (a)	2,86	1,02	4,22	0,00*	a-d b-d c-d
	31-40 yaş (b)	3,00	0,97			
	41-50 yaş (c)	2,95	1,09			
	51 ve üzeri (d)	3,78	0,80			
5	21-30 yaş (a)	2,72	1,05	3,04	0,02*	a-b
	31-40 yaş (b)	3,00	0,97			
	41-50 yaş (c)	3,10	1,20			
	51 ve üzeri (d)	2,64	1,27			
7	21-30 yaş (a)	2,86	0,89	3,87	0,00*	a-d b-d
	31-40 yaş (b)	2,94	0,95			
	41-50 yaş (c)	3,10	0,96			
	51 ve üzeri (d)	3,71	0,91			
9	21-30 yaş (a)	3,11	0,91	4,87	0,00*	a-b a-c b-c
	31-40 yaş (b)	2,90	0,88			
	41-50 yaş (c)	3,60	0,99			
	51 ve üzeri (d)	3,28	1,13			
13	21-30 yaş (a)	3,05	0,86	2,81	0,03*	a-b
	31-40 yaş (b)	3,29	0,94			
	41-50 yaş (c)	3,05	0,99			
	51 ve üzeri (d)	3,42	1,08			

Tablo 8'in devamı.

16	21-30 yaş (a)	2,98	0,91	3,83	0,01*	a-d b-d
	31-40 yaş (b)	2,98	0,90			
	41-50 yaş (c)	3,35	0,93			
	51 ve üzeri (d)	3,71	0,82			
17	21-30 yaş (a)	2,95	0,89	2,76	0,04*	a-d b-d
	31-40 yaş (b)	2,93	0,93			
	41-50 yaş (c)	3,10	0,91			
	51 ve üzeri (d)	3,64	1,08			

*P<0,05

Tablo 9'a göre, araştırma grubunun 2, 7, 9, 15 ve 16. maddelere verdikleri cevaplarda mesleki deneyimlerine bağlı olarak görüşlerinin istatistiksel olarak anlamlı ve farklı olduğu tespit edilmiştir. Örneklem gruplar arası karşılaştırmalarında 2. madde analizi ($F(4,446)=4.099$; $P<0.05$) şeklinde olup, farkın kaynağını bulmaya yönelik yapılan LSD testinde bu farkın 16-20 yıl (d) mesleki deneyimi olan gruptan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Örneklem grubu 7, 9 ve 16. maddelerde geçen ifadelerle mesleki deneyimlerine göre farklı bildirimde bulunmuş ve sonucun istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir (Tablo 9). 15. maddeye göre yapılan analizde örneklem grubunun 0-5 yıl (a) mesleki deneyime sahip olan öğretmenlerinin bu ifadeye en az katılım gösterdiği ($X=2,98 \pm 0,95$) ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($F(4,446)=2.575$; $P<0.05$).

Tablo 9. Örneklem mesleki deneyim değişkeni ANOVA testi sonuçları

M. No	Mesleki Deneyim	$\bar{X}$	Ss $\pm$	F	P	Fark
2	0-5 yıl (a)	2,93	1,05	4,09	0,00*	a-d b-d c-d
	6-10 yıl (b)	3,10	1,02			
	11-15 yıl (c)	3,20	0,87			
	16-20 yıl (d)	3,68	1,16			
	21 ve üzeri (e)	3,40	1,14			

Tablo 9'un devamı.

7	0-5 yıl (a)	2,87	0,88	2,95	0,02*	a-d
	6-10 yıl (b)	2,88	0,99			a-e
	11-15 yıl (c)	2,90	0,87			b-d
	16-20 yıl (d)	3,37	1,01			b-e
	21 ve üzeri (e)	3,35	0,87			c-d
9	0-5 yıl (a)	3,11	0,87	4,98	0,00*	a-b, c-d
	6-10 yıl (b)	2,87	0,95			a-c, c-e
	11-15 yıl (c)	2,87	0,78			b-d, b-e
	16-20 yıl (d)	3,31	1,07			
	21 ve üzeri (e)	3,50	0,88			
15	0-5 yıl (a)	2,98	0,95	2,57	0,03*	a-c
	6-10 yıl (b)	3,06	0,94			a-d
	11-15 yıl (c)	3,32	1,08			b-c
	16-20 yıl (d)	3,41	0,94			
	21 ve üzeri (e)	3,25	0,91			
16	0-5 yıl (a)	3,01	0,94	7,06	0,00*	a-b, b-e
	6-10 yıl (b)	2,79	0,86			a-d, a-e
	11-15 yıl (c)	3,17	0,83			b-c, b-d
	16-20 yıl (d)	3,55	0,90			
	21 ve üzeri (e)	3,50	0,76			

*P<0,05

4. 1. Katılımcıların Açık Uçlu Sorulara Verdiği Cevaplara Ait Bulgular

Tablo 10'da Beden Eğitimi Öğretmenlerinin “*Kılavuz kitap hakkındaki olumsuz düşüncelerinizi belirtiniz?*” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı verilmiştir. Görüşlerin dağılımı incelendiğinde 12 öğretmen “Mevcut kılavuz kitabın 20-25 kişilik sınıflar için uygun hazırlanmış” şeklinde en yüksek sayıda görüş bildirmişlerdir. 2 öğretmen “Öğretmenin kullanacağı standartta değil” ve yine 2 öğretmen “Kılavuz kitabın yersiz olduğunu düşünüyorum” şeklinde en düşük sayıda görüş bildirmişlerdir.

Tablo 10. Örneklem grubunun beden eğitimi kılavuz kitabına karşı olumsuz görüşlerinin dağılımı

Görüşler	Sayı (n)
Spor branşlarına fazla yer verilmemiş	3
Anlatım biçimi seviyenin üstünde tutulmuş	9
Kalabalık sınıflara uygulanamıyor	8
Tesis, araç-gereç yönünden tam donanımlı eğitim kurumlarına göre hazırlanmış	7
Etkinlikler fazla olduğundan dolayı yaratıcı düşünmeyi engellemektedir	3
Kılavuz kitap 20-25 kişilik sınıflar için uygun olması	12
Kılavuz kitap hazırlanırken bölgesel farklılıklar gözetenilmemiş	10
Öğretimde kılavuz kitabın fazla katkısı olmadığını düşünüyorum	3
Kılavuz kitaptaki etkinlikler ders saatinin yetersiz olduğundan uygulayamıyorum	7
Öğretmenin kullanacağı standartta değil	2
Kılavuz kitabın yersiz olduğunu düşünüyorum	2
Toplam	66

Tablo 11. Örneklem grubunun beden eğitimi kılavuz kitabına karşı olumlu görüşlerinin dağılımı

Olumlu Görüşler	Sayı (n)
Öğretmene ve öğrenciye çok büyük bir yardımcı kaynak olarak görüyorum	6
Öğrencilerin yaratıcılığını geliştirmeye yönelik hazırlanmış	2
Proje ve performans görevi konuları detaylı bir şekilde açıklanmış	2
Ders işlemeye yeni değişik öğretim teknikleri kazandırmış	4
Kılavuz kitap öğrencinin bireysel özelliklerini harekete geçirecek düzeyde hazırlanmış	2
Kılavuz kitaptaki etkinlikler tamamen eğitsel oyun şeklinde öğretilecek seviyede anlatılmış	4
Kılavuz kitap görsellik açısından iyi hazırlanmış	1
Toplam	21

Tablo 11’de “*Kılavuz kitap hakkındaki olumlu düşüncelerinizi belirtiniz?*” sorusuna 6 öğretmen “Öğretmene ve öğrenciye çok büyük bir yardımcı kaynak olarak gördükleri” ve 1 öğretmen ise “Kılavuz kitap görsellik açısından iyi hazırlanmış şeklinde görüş bildirmişlerdir.

5. YORUM/TARTIŞMA

Yukarıda açıklanan bulgular ışığında, Tablo 5 (Madde No: 14)’de yer alan “Sınıf mevcutlarının fazla olmasından dolayı kitapta belirtilen etkinlikleri yeterince uygulayamıyorum” maddesine beden eğitimi öğretmenleri 3,61 ortalama ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Çoban ve arkadaşlarının (2010) yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi kılavuz kitapla ilgili belirttiği görüşler bu maddeyi destekler niteliktedir. Bu çalışmada “Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersiyle ilgili yeni programın sınıflar kalabalık olduğundan dolayı uygulama imkanım olmuyor” maddesine olumsuz ve çekimser yönde görüş bildirmişler ve spor eğitiminde 50-60 kişilik sınıflarda eğitim görüldüğünden dolayı gerekli alt yapı çalışmaları başlatılmalı ve sınıf mevcutları 25’in altına düşürülmesi şeklinde sonuca varmışlardır (Çoban ark., 2010: 421). Yine Yılmaz ve Gündüz (2008)’ün, yaptıkları çalışmada bu maddeyi destekler niteliktedir. Bu çalışmada “Ankara merkez ilçeleri resmi ilköğretim okullarında görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme uygulamaları konusuna oldukça önem verdikleri, fakat içinde buldukları şartlardan dolayı ölçme ve değerlendirme, ders müfredatının yoğunluğu, sınıfların kalabalık olması, ders saatlerinin yetersiz olması ve öğrencilerin derse karşı olan tutumları gibi sorunlar, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme uygulamalarını gerektiği şekliyle yapmalarını zorlaştıran önemli engellerden bazıları olduğu yönündedir (Yılmaz ve Gündüz, 2008, s. 103-111). Yapılan bu araştırmalar göstermektedir ki 50-60 kişilik sınıflardaki eğitimlerde kaliteyi artırmak mümkün gözükmemektedir. Dolayısıyla alt yapı bu anlamda çok büyük önem arz etmektedir.

Tablo 6 (19. madde)’da katılımcılar cinsiyet değişkeni açısından “Ders uygulamalarında kitaba bağlı kalmadan eski sisteme göre ders işliyorum” verdikleri cevaplarda erkek öğretmenler “Kararsızım” ($X=3,06 \pm 1,08$), kadın öğretmenler “Katılıyorum” ($X=3,46 \pm 1,14$) düzeyde bildirimde bulunmuşlardır. Aşıcı’nın (2010) yaptığı çalışmada yapılandırmacılık temelinde geliştirilen İlköğretim Türkçe Öğretim Programının bütün derslerde olduğu gibi uygulamaya geçirilmesinde problemler yaşanmaktadır. Bu problemler çok çeşitli olmasına rağmen temelde teorinin uygulayıcılar tara-

findan anlaşılmasına bağlı olarak ortaya çıkmakta (Aşıcı, 2010, s. 110) şeklinde sonuca varmıştır. Yapılan bu araştırma 19. maddeyi destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Ayrıca Güven (2008)'nin yaptığı araştırmada “Programların uygulanabilirliğini kolaylaştırmak için okulların fiziki donanımları daha yeterli hale getirilmeli ve destekleyici ders materyalleri geliştirilmelidir (Güven, 2008, s. 234) şeklinde görüşe vurgu yapılmaktadır.

Tablo 5 (Madde No: 11)'de “Kitabın konu başlıkları ve alt başlıkları seçimi ders programına uygun bir şekilde oluşturulamamıştır” şeklinde maddeye beden eğitimi öğretmenleri 3,14 ortalama ile “Kararsızım” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yine Aşıcı'nın (2010) yaptığı araştırmada incelenen öğretmen kılavuz kitabında metinler belli temalar altında toplanmış ancak temaların öğrencinin gerçek yaşamında ne anlama geldiği açıklanmamıştır. Yine metin işlenirken metin ile tema arasında bağlantı kuran ifadeler neredeyse hiç yer verilmemiş (Aşıcı, 2010, s. 114) şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yapılan bu araştırmadaki beden eğitimi öğretmenlerinin kararsızlığı, yeni programın uygulanması konusunda problemlerin olduğu varsayımı şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo 5 (Madde No: 7)'de yer alan “Kitapta yer alan etkinlikleri ders ortamında kolaylıkla uygulayabiliyorum” maddesine 2,93 ortalama ile olumlu bir görüş belirtmedikleri görülmektedir. Tekışık'a (2005) göre “Yeni ilköğretim programlarının başarıyla uygulanarak amacına ulaşabilmesi için her şeyden önce, uygulamayı yapacak öğretmenlerin ve onlara rehberlik edecek müfettişlerin, acilen çok iyi eğitilmeleri zorunluluğunu vurgulamıştır. Aksi halde, büyük çaba ve ümitlerle hazırlanan bu programlar da 1968 programı gibi öğretmen merkezli anlayışıyla devam eder ve başarısızlığa uğrar şeklinde görüş belirtmiştir (Tekışık, 2005). Bundan dolayı beden eğitimi öğretmenlerinin bu etkinlikleri uygulayamama nedenleri detaylı olarak ele alınmalı ve beden eğitimi öğretmenleri ve müfettişler ile birlikte bu konuda hizmet içi eğitim kursuna alınmalıdır.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Genel eğitim içinde büyük öneme sahip olan beden eğitimi ve sporun temel amacı, çocukların fiziksel etkinlikler yoluyla eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye çıkmasına yardımcı olmaktır. Aynı zamanda çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal ve duygusal gelişimlerinin en üst düzeye çıkarılmasına katkıda bulunmaktadır (Kaya ark., 2010, s. 428). Bu doğrultuda, 2006-2007 öğretim yılında uygulanmaya başlanan yeni ilköğretim beden eğitimi programının, öğrencilerin

yaparak yaşayarak öğrenme etkinliklerine katılımlarını sağlayacak şekilde yapılandırma yaklaşımı anlayışıyla hazırlanmıştır. Beden eğitimi dersinde önce, öğrencinin kendi bedenini tanıması, hangi hareketleri yapabileceğine ve hangilerini yapamayacağını kendisinin karar vermesi gerekir. Aynı zamanda öğrencinin bu hareketlerden zevk alması, eğitiminin de bunu engellememesi gerekmektedir (Bilir, 2008, s. 145-150).

Yukarıda açıklanan bulgular, tartışma ve yorumlar ışığında ilköğretimde uygulamada olan beden eğitimi programı ve öğretimdeki yeterliğine yönelik olarak aşağıdaki önerileri vermek mümkündür.

- Günümüzde çok hızlı gelişen bilgi toplumunda yapıların süreç içerisinde değişmesinden dolayı program belli dönemlerde yenilenmelidir,
- Kılavuz kitabın yenilenme aşamasında mutlaka okulların bulunduğu bölgesel farklılıklar (sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik açıdan) göz ardı edilmemelidir,
- Kılavuz kitabın konu başlıkları ve alt başlıkları daha anlaşılır ve sade bir şekilde düzenlenmelidir,
- Kılavuz kitap, bilgi, beceri, tavır ve tutumlar ile değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için önerilen araç gereçler ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından temin edilmelidir,
- Her ne kadar son dönemde ders saatlerinde bir artış olsa da ders saatinin bu programa yetmediği ve tekrar artırılma yoluna gidilmelidir,
- Mevcut beden eğitimi programı doğrultusunda acilen beden eğitimi öğretmenleri hizmet içi eğitim kursu ve seminerlerine alınmalıdır,
- Beden Eğitimi derslerinin uygulanabilirliğini kolaylaştırmak için dersin uygulandığı saha ve tesisler yeterli hale getirilmeli ve araç-gereçleri sağlanmalıdır,
- Kılavuz kitaptaki programın daha verimli bir şekilde uygulanabilmesi için kalabalık sınıflardaki sayının azaltılması için çalışmalar artırılmalıdır,
- Beden Eğitimi programı ile ilgili değişen bilgiler ve uygulamalar doğrultusunda beden eğitimi ve sınıf öğretmenleri de belirli dönem aralıkları ile hizmet içi eğitim kurslarına alınmalıdır.

7. KAYNAKLAR

- Aşıcı, M. (2010). Türkçe dersinin işlenişinde aşamaların teorik temelleri ve ders kitaplarındaki uygulamalarla karşılaştırılması, *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 20-22 Mayıs 2010, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 110, 114.
- Ayvacı H. Ş., Ernas, S. (2009). Öğretmen kılavuz kitaplarının yapılandırmacı kurama göre öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi, *Balıkesir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 3 (2), 212-225.
- Başoğlu, B. (1995). *Ankara ili devlet liselerinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki sorunları üzerine bir araştırma*, Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bilir, P. (2008). Yeni beden eğitimi öğretim programı ve köy enstitülerinde beden eğitimi derslerinin yapılandırmacı öğretim yaklaşımı açısından değerlendirilmesi, *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 145-150.
- Çoban, B., Karakaya, Y. E., Coşkun, Z. (2010). İlköğretimde beden eğitimi dersinde kullanılan öğretmen kılavuz kitaplarının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi, *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 20-22 Mayıs 2010, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 421.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelken Tepe Yayınları.
- Gülcan, G., Türkel, M., Parabakan, Y., Şölen, F., Albayrak, A. (2003). *Türkiye’de ilköğretimin dünü, bugünü ve yarını*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Güven, S. (2008). Sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim ders programlarının uygulamasına ilişkin görüşleri, *Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Dergisi*, 177, 234.
- Kaya, O., Murathan, T., Murathan F. (2010). İlköğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları, *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 20-22 Mayıs 2010, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 428.
- Köksalan, B., Güneş, M. (2010). İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersi bölümünü tanıyalım ünitesi kazanımları ile ders kitabında önerilen etkinliklerin uygunluğu, *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 20-22 Mayıs 2010, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 84.
- Köseoğlu, F., Atasoy, B., Kavak, N., Akkuş, H., Budak, E., Tümay, H., Kadayıfçı, H., Taşdelen, U. (2003). *Yapılandırmacı öğrenme ortamı için bir fen ders kitabı nasıl olmalı?*, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

- Milli Eğitim Bakanlığı. (2005). Talim ve terbiye kurulu başkanlığı, *2005/80 nolu genelge*.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). Tebliğler dergisi. Sayı: 2589. (Online erişim: 05.01.2010). <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2589_0.html>
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). *Beden eğitimi dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı ve kılavuzu*, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2010). Talim ve terbiye kurulu başkanlığı. (Online erişim: 05.07.2010). <<http://ttkb.meb.gov.tr>>
- Özyürek, L. (1981). *Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programlarının etkinliği*, Ankara Üniversitesi, Ankara: Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Sever, S. (2005). 2004 öğretim programında türkçe öğretimi anlayışı. Eğitimde yansımalar: *VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*, Erciyes Üniversitesi, Kayseri, 177.
- Tekışık H. H. (2005). Yeni ilköğretim programlarının uygulanmasına öğretmenlerin hazırlanması, Eğitimde yansımalar VIII, *Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*, 14-16 kasım 2005, Erciyes Üniversitesi, Eğitim fakültesi, Kayseri.
- Ünlü, H., Aydos, L. (2007). İlköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri, *Niğde Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1 (1). <Online erişim: (04.04.2008). <http://dergi.nigde.edu.tr/index.php/besyodergi/article/view/16/11>>
- Yılmaz G., Gündüz N. (2008). Ankara merkez ilköğretim okullarında görevli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulanışına ilişkin görüşleri, *Ankara Üniversitesi Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 103-111.
- Yolcu, İ. (1992). Eğitimin bütünlüğü içinde beden eğitimi ve sporun yeri ve önemi, *1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*, 19-21 aralık 1999, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 69.

* * * *